

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

Koncepcióváltás a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál

Tamásné Czinege Csilla

NAV adószakmai ügyekért felelős szakmai helyettes

Magyar Könyvvizsgálói Kamara éves konferenciája

2016. szeptember 08.

Amiről beszélni fogok...

- A NAV átalakításának célja
- Az ellenőrzési tevékenység korszerűsítése
- Kockázatkezelés és kiválasztás
- Valós idejű technológiák
- Szemelvények

A NAV szervezeti átalakítása több lépcsőben

- ***2016. január 1.***

- ✓ Regionális Főigazgatóságok megszűnése
- ✓ Alsó fokú szervek egyesítése
- ✓ Létrejönnek a megyei (fővárosi) Adó- és Vámigazgatóságok

- ***2016. július 1.***

- ✓ A kiválasztás, illetve egyes ellenőrzési feladatok irányításának központosítása

NAV

Az átalakítási folyamat kifejezett célja: megújulás

- új szemléletű,
- jelen időre fókuszáló,
- gyorsan reagáló,
- szolgáltató típusú,
- adózóbarát,
- ügyfélcentrikus,
- alacsony bürokratikus jegyeket mutató

NAV működjön, amely a jogkövető adózók felé partneri hozzáállást tanúsít.

Az informatikai lehetőségek fokozottabb kihasználása

Koncepcionális változás következett be:

- ☐ az informatikai lehetőségek, elektronikusan rendelkezésre álló információk jobb kihasználása

Alapvető cél az adózók adminisztrációs terheinek, illetve ezen keresztül az adó bürokrácia csökkentésének szándéka:

- ☐ elektronikusan kiállított bizonylatok, és az erre épített elektronikus adatszolgáltatások széleskörű elterjedése révén az adózók dokumentációs és adatszolgáltatási kötelezettsége radikálisan egyszerűsíthető,
- ☐ emellett az adóhatóság is gyorsabban jut valós idejű, a gazdálkodók működését naprakészen mutató adatokhoz, melyeket célzottan, a jogszabálysértő adózói magatartásokra fókuszálva használ fel, azaz a jogkövető adózókat ne vonja indokolatlanul ellenőrzés alá.

Az ellenőrzési tevékenység 2016. évi új megközelítésének lényege

a **2016. évi ellenőrzési irányokról közzétett tájékoztató** szerint – *amely a honlapunkon a Sajtószoba hírei között olvasható* - az adóhivatal új megközelítést érvényesít az ellenőrzési tevékenysége során is:

- az adójogszabályokat szándékosan és súlyosan megsértő adózók szankcionálását erőteljesen **fokozni** kívánja,
- míg a **jogkövető magatartást tanúsító**, apróbb szabálytalanságokat vétő **adózók felé** az eddigieken túl még méltányosabb hozzáállást tanúsít.

Az ellenőrzési tevékenység korszerűsítése

- ☐ Elhúzódo ellenőrzések lezárása
- ☐ Jogkövetésre ösztönzés
- ☐ Mennyiség helyett célzott kiválasztás
- ☐ Ágazati elemzéseken alapuló kiválasztás
- ☐ Múlt helyett jelenre koncentráló ellenőrzések
- ☐ Adózói minősítésen alapuló ellenőrzések
- ☐ Ellenőrzések ésszerű időn belüli lezárása
- ☐ Új ellenőrzési típusok bevezetése
- ☐ Feketegazdaság kifehéritésének valós idejű
E-eszközei (OPG, EKAER, ESZLA, EKSZMO)
- ☐ Nemzetközi tapasztalatok hasznosítása

NAV

Jogkövetési stratégia

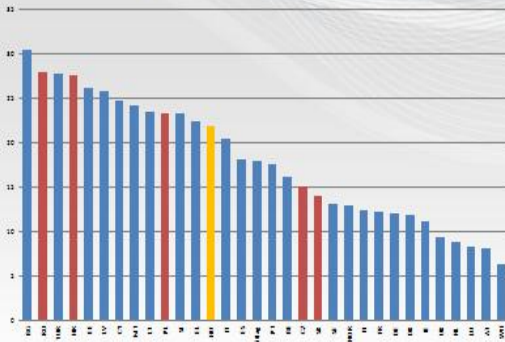
Az adófizetők általában jogkövetők

A kockázatkezelés és kiválasztás alapvető céljai

Feketegazdaság aránya a GDP-hez viszonyítva 2015

Schneider (2015): Size and Development of the Shadow Economy of 31 European and 5 other OECD Countries from 2003 to 2015: Different Developments, January 2015

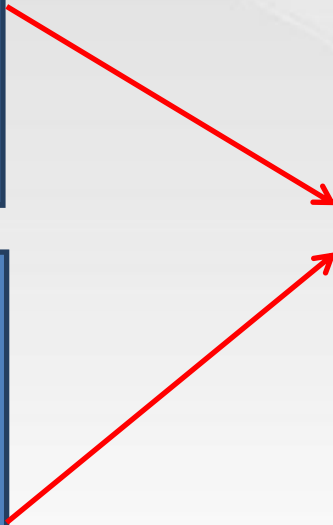
- ☐ ÁFA csalás visszaszorítása, jogkövető adózói kör szélesítése
- ☐ A tisztességes piaci szereplők védelme
- ☐ Gazdaság fehéritése
- ☐ Fókuszálás a kockázatos körre
- ☐ Költségvetési bevételek védelme

Koncepcióváltás az adózók kiválasztásának folyamatában

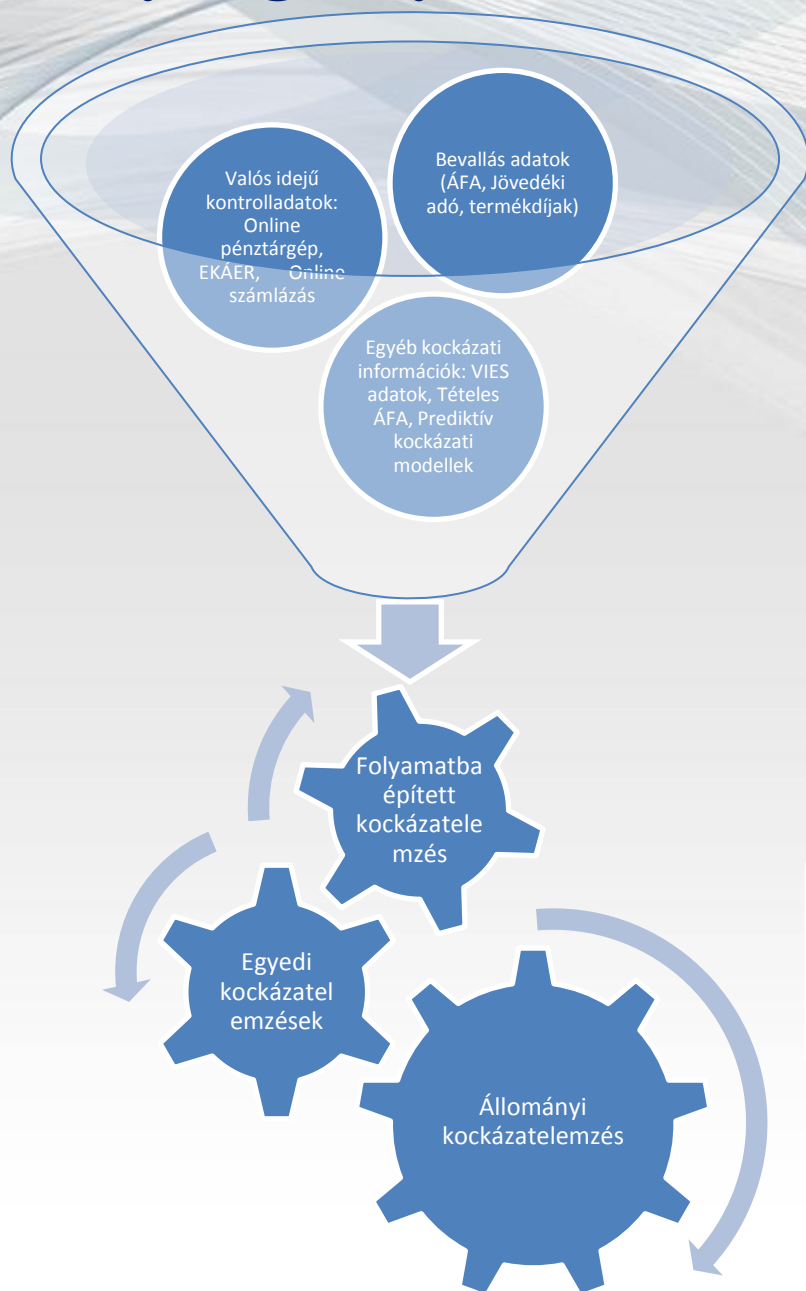
Általános és témaspecifikus (ágazat, szektor) elemzések készítése, kockázatok feltárása, értékelése, elemzések alapjául szolgáló adatállományok előállítása

Kockázatkezelési rendszerek szakmai felügyelete, adatpiacok építése, kiválasztási szempont javaslatok, új kockázati mutatók létrehozása

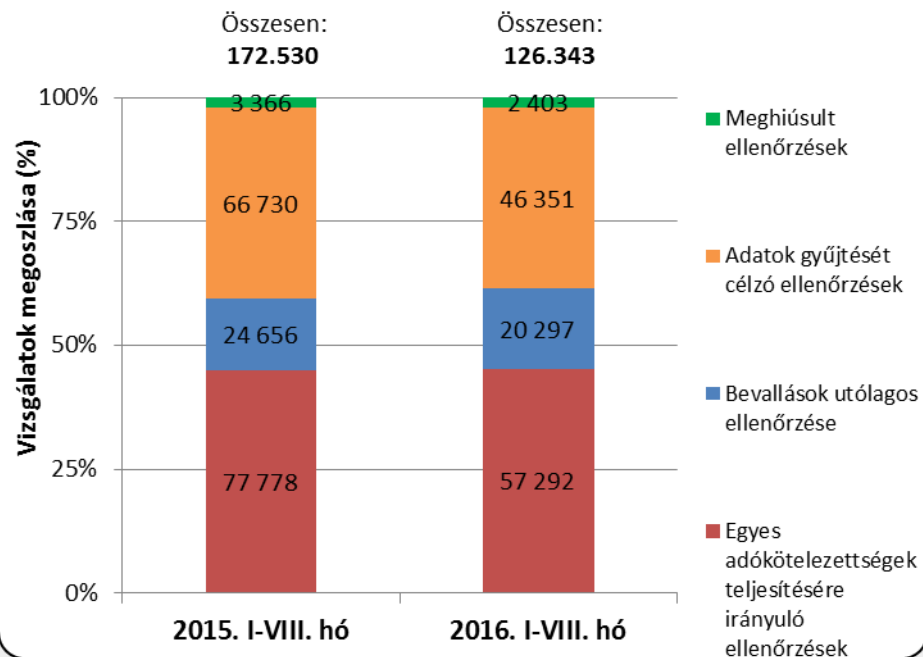
Kockázatkezelést támogató informatikai rendszerek, adatpiacok segítségével országos kijelölési listák készítése

Mennyiség helyett célzott kiválasztás

Az ellenőrzési szakterület ellenőrzéseinek száma

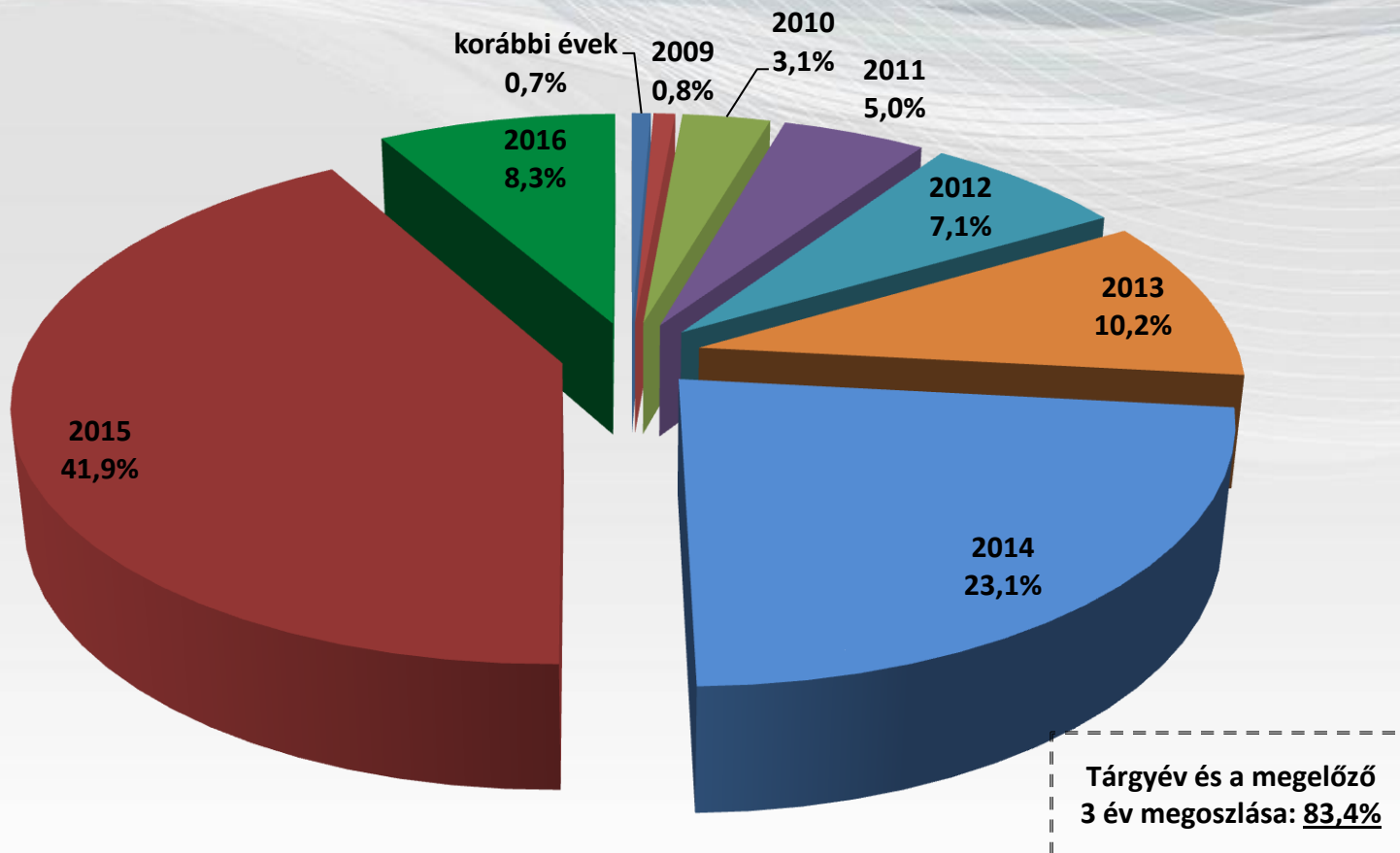
Kiutalási előtti kiválasztás támogatása

Utólagos központi kiválasztási listák képzése

Új kockázati mutatók kidolgozása

A múlt helyett a jelenhez minél közelebbire koncentráló ellenőrzések

Az ellenőrzött időszakok megoszlása (2016. I-VIII. hónap)

Ellenőrzés korszerűsítésének további eszközei

- ☐ **Adózói minősítésen alapuló ellenőrzések**
21%-kal kevesebb ellenőrzés e körben
- ☐ **Informatikai támogatás fejlesztése**
- ☐ **NAV új szemlélete**
 - Adózók figyelmének felhívása a hibákra
 - Tájékoztató levél küldése
 - Ellenőrzések ésszerű határidőben történő lezárása

Bevallási adatok rendszeres összevetése pénztárgépes forgalmi adatokkal

(adóellenőrzések támogatása)

- Adózó ÁFA bevallásában, tételes ÁFA összesítőjében szereplő forgalmának összevetése a bevallási időszakban beérkezett pénztárgépes forgalmi adatokkal
- Társasági adó és SZJA bevalláson vallott éves bevételek összevetése a megfelelő aggregáltságú pénztárgépes adatokkal
- Járulék bevallásokon szereplő alkalmazottak és az adott időszakban átlagosan egy időben működő pénztárgépekre, illetve produkált bevételekre arányszámok kalkulálása

Pénztárgépes forgalmi és technikai adatok idősoros elemzése

(operatív ellenőrzések támogatása)

- Nem küldő nem teljesítő pénztárgépek kiszűrése
- Telephelyváltással érintett pénztárgépek
- Gyakorló üzemmódba kapcsolt pénztárgépek
- Egyéb anomáliák: (sztornó bizonylatok nagy aránya, készpénzes forgalom alacsony mértéke)

NAV

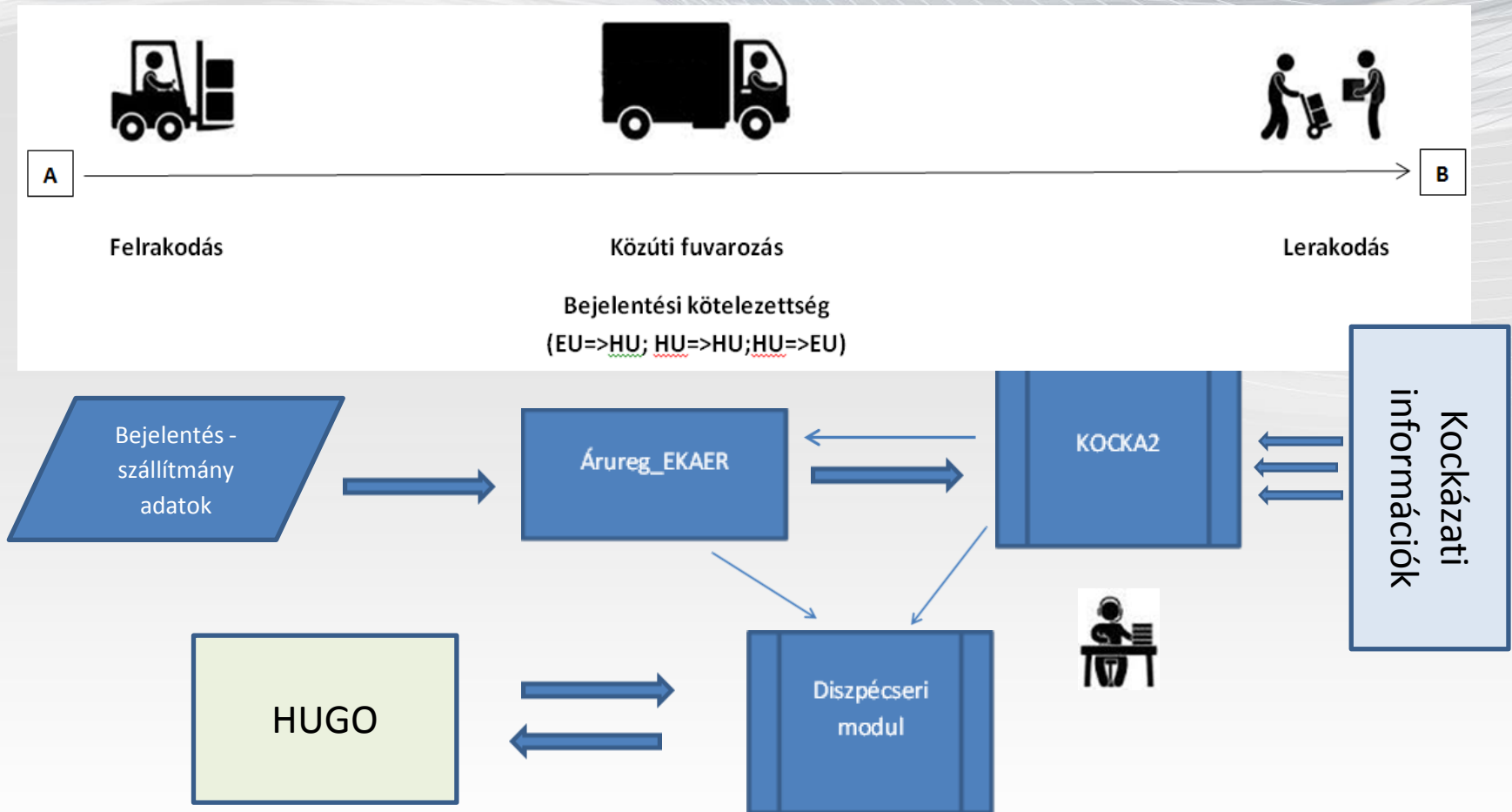
Online pénztárgép adatok használata a kiválasztásban

Példák lekérdezésekre:

- Melyek azok az üzletek a városban, amelyekben egy év alatt nem keletkezik annyi bevétel, ami egy alkalmazottat (tulajdonost) eltart?
- Melyek azok a szórakozóhelyek a városban, amelyek 22 óra után alig adnak ki nyugtát?
- Melyek azok a boltok, ahol a működő pénztárgépek száma alapján napi 49 órában dolgozik az egy bejelentett foglalkoztatott?
- Melyek azok az árusok a balatoni strandokon, ahol a forgalom egy kiválasztott kánikulai napon a legkevésbé ugrik meg a nyár átlagához képest?

Ezek alapján csak a gyanú merül fel, amelyet kockázatelemzést követően leellenőriz a NAV.

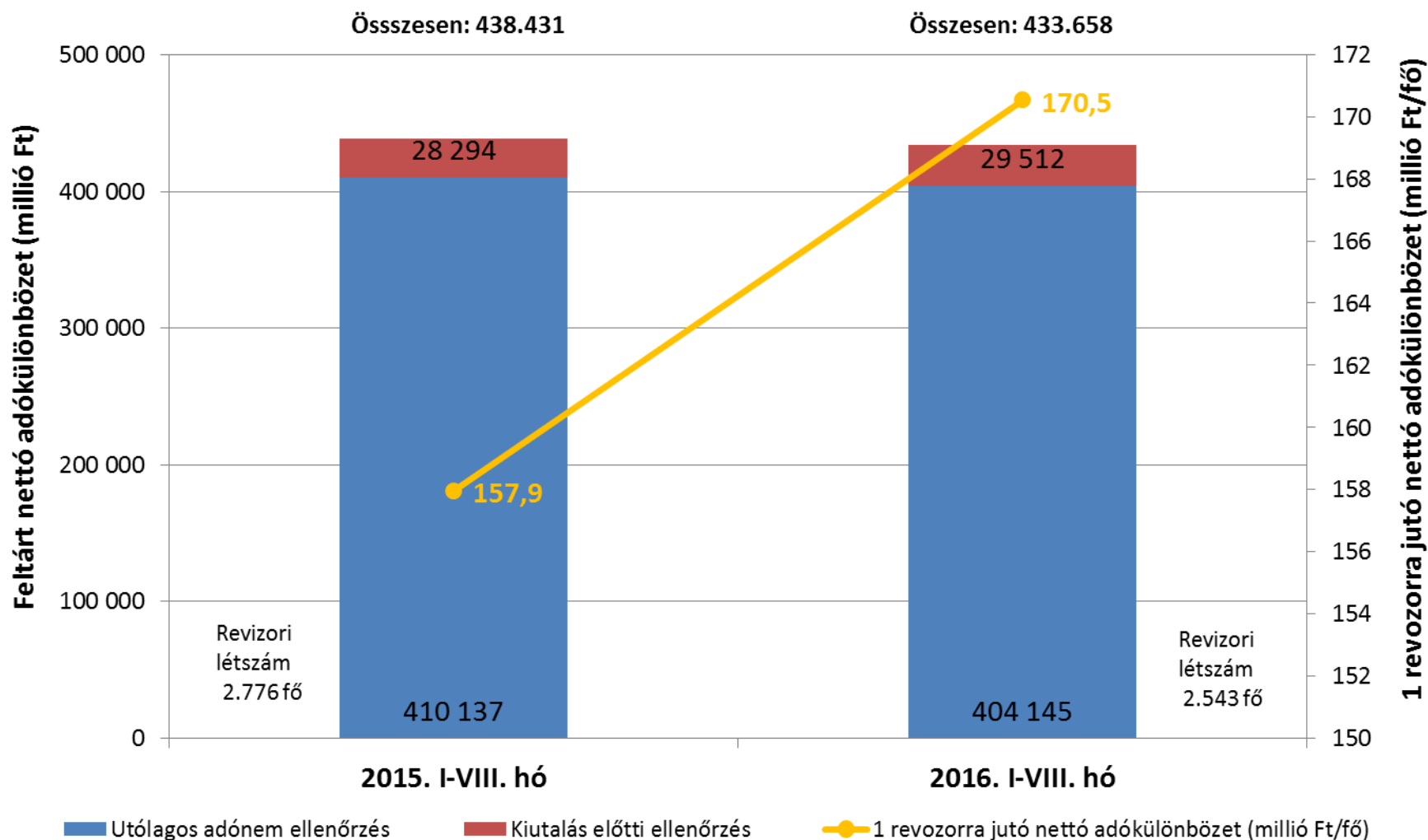
EKÁER kockázatkezelés

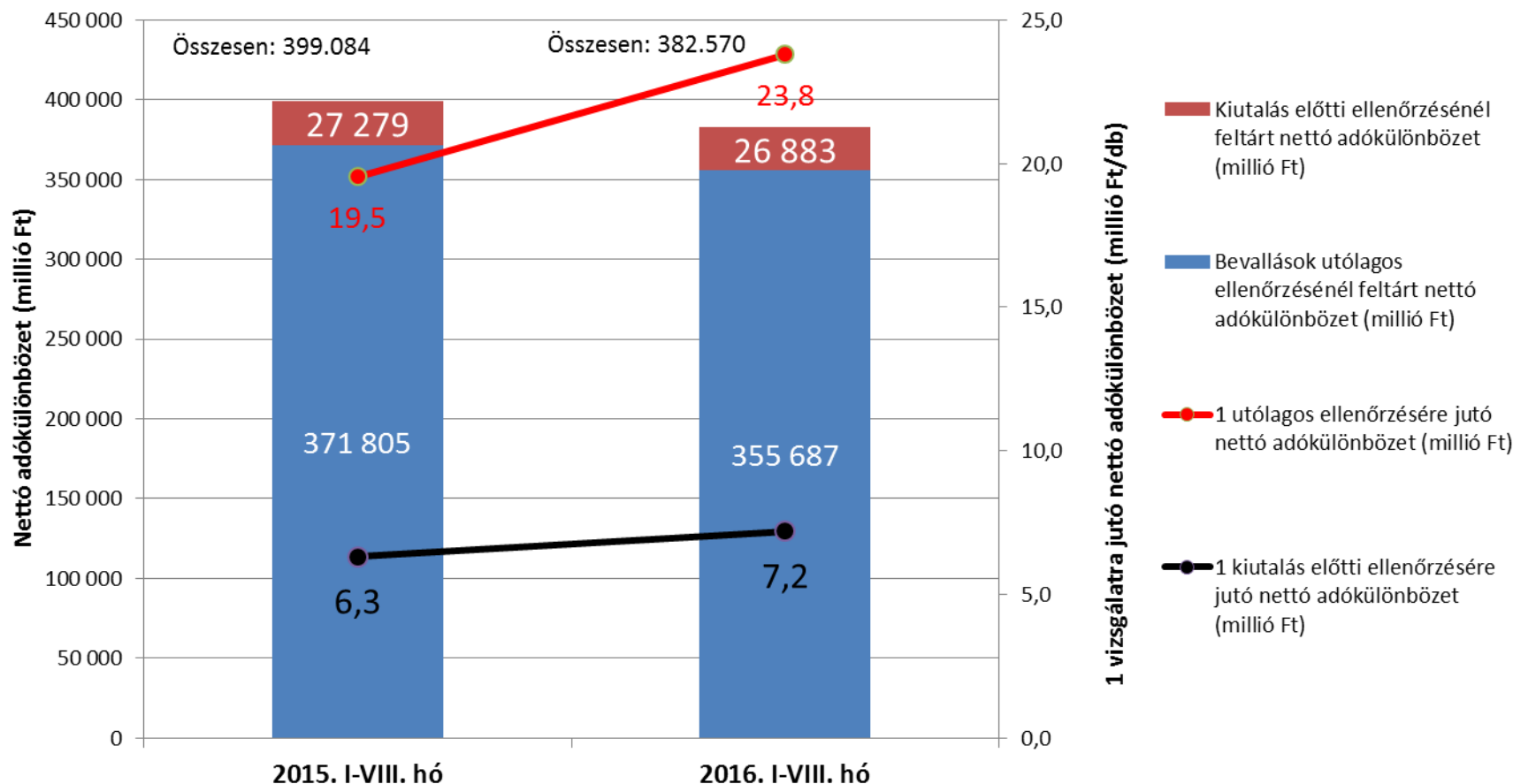
Növekvő hatékonyság

Az ellenőrzési szakterület utólagos ellenőrzéseinek eredménye

Továbbra is fókuszban az áfa

Adószakmai ÁFA ellenőrzések eredménye

Utólagos vizsgálatonként 4,3 millió Ft-tal több feltárt nettó adókülönbözet

NAV

Nemzetközi adat- és információcsere

NAV

Az eredményeket segítették

3. Nemzetközi kapcsolattartás adatai 2016. I. félévében

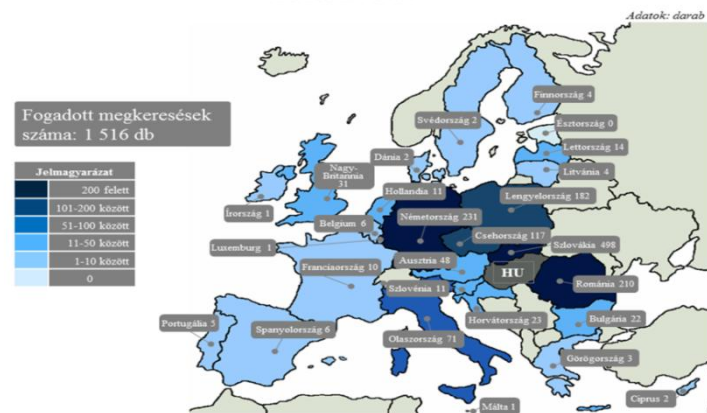
A NAV által indított nemzetközi megkeresések száma
2016. I. félév

1396 megkeresés:

Szlo., Németo., Ro., Olaszo.

A NAV által fogadott nemzetközi megkeresések száma
2016. I. félév

Többoldalú ellenőrzések:

- Élelmiszer (cukor, hús, tej, gabona, olaj)
- Gépjármű-kereskedelem
- Számítógép-alkatrész
- Transzferárak

NAV

Szemelvények: az ellenőrzések tapasztalatai

Leggyakrabban
ellenőrzési jogesetek

feltárt

hibák,

- Fiktív számla befogadása
- Községi ügyletek színlelése (jellemzően együtt járnak számlázási láncolatban, szervezett adócsalásban való részvétellel)
- Csalárd láncértékesítések
- Visszaélések támogatásokkal: túlszámlázott beszerzések, ill. mezőgazdasági támogatásokhoz kapcsolódó fiktív árbevételek
- Bevétel eltitkolás miatti visszaigénylő pozíció
- Termékek (olaj, cukor, tej, ruha, stb.) mellett a szolgáltatások is megjelennek csalárd ügyletekben (szoftverfejlesztés, fuvarozás)

Adóhatósági módszerek változása:

- IT eszközök használata az ellenőrzés során
- EKAER és HUGO adatok felhasználása
- Belföldi ÁFA tételes adatok, OPG adatok felhasználása
- Elmozdulás a jelenhez közeli időszakra vonatkozó, valós idejű ellenőrzések felé

Jövedelem és vagyoni típusú adókhoz kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének vizsgálata

Társasági adó ellenőrzések -Jellemző hiányosságok:

- adózás előtti eredmény terhére indokolatlanul elszámolt költség-, ráfordításelemek
- adóalap módosító tételek jogszerűségének vonatkozásában
- beruházásnak minősülő tételek elszámolása
- fejlesztési adókedvezmény
- kutatás-fejlesztés alapján történő adóalap csökkentés, illetve annak jogalapjának vizsgálata
- kapcsolt vállalkozások közötti ügyletek és transzferárok helytelen elszámolása

Jövedelem és vagyoni típusú adókhoz kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének vizsgálata

Tárgyi eszközök: beruházás/felújítás/karbantartás

- Fejlesztési adókedvezmény igénybevétele kapcsán elszámolható költségek
/fejlesztési adókedvezményről szóló kormányrendelet, Sztv. 47. §, 48. §, 51. §, Tao tv. 22/B.§, Art. 44. §, 99. § (2) bek./
- Felújítás vagy karbantartás /minősítés kérdése
/Sztv. 3. § (4) bek. 8., 9. pont; 48. § (1) bek./

Elszámolások időbeliségének problémaköre

- Értékvesztés megállapításának időpontja
/számviteli alapelvek, Sztv. 4. § (2), Sztv. 54. §/
- Veszteségelhatárolás
/Tao. tv. 17. § (2) bek., 29.§ (2), Ta.(!) tv. 6. § /

IFRS – nemzeti szabályozás

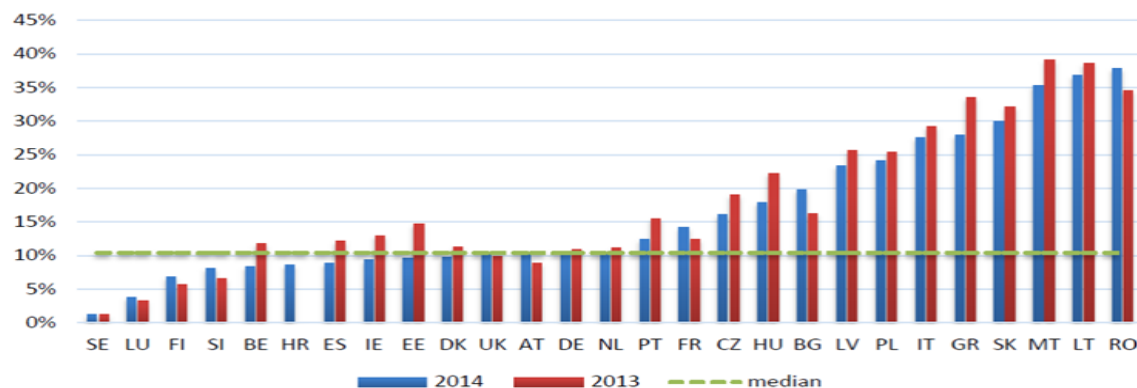
Személyi jövedelemadó ellenőrzések

- Kiválasztás jellemző okai és a jellemző megállapítások:
 - ingatlan bérbeadásának jogszerűtlen költségelszámolása, illetve a bevétel eltitkolása
 - céges bankszámláról felvett nagy összegű készpénz
- Egyéni vállalkozók esetében:
 - a bevételek nem teljes körű elszámolása
 - a költségek helytelen összegű elszámolása
 - az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetése után is végzett tevékenység (amelyről akár még számlát is kiállítanak, bevallási kötelezettségüket azonban nem teljesítik)

Jó úton haladunk, de van még teendő...

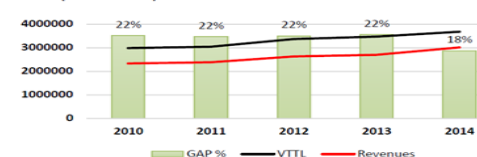
Figure 2.1. VAT Gap as a percent of the VTTL in EU-27 Member States, 2014 and 2013

Source: own calculations.

3.16. Hungary: VAT Receipts, VTTL, Composition of VTTL, and VAT Gap, 2010-2014 (HUF million)

Category	2010	2011	2012	2013	2014
Revenue	2978742	3037738	3362863	3463830	3670023
Revenue on final consumption	2059198	2160868	2381686	2443899	2513371
Revenue on intermediate consumption	117862	122272	116957	120025	131626
Revenue on investment	423178	426710	458430	451940	499702
Revenue on GFCF	356034	299953	338232	394098	473082
Revenue on investments	22471	27934	67559	53869	52241
Revenue on other	2325608	2379253	2627571	2693555	3011162
Revenue on other	653134	658485	735292	770275	658861
Revenue as a % of VTTL	22%	22%	22%	22%	18%
Change 2010-2014					-4pp

Highlights

- After a period (2010-2013) of a virtually stable VAT Gap compliance in Hungary in 2014 saw a significant improvement. After the introduction of the highest standard rate in the EU (27 percent), the VAT Gap remains relatively high (ranking 18 out of the 27 analysed States).
- In 2014, Hungary introduced numerous measures to fight VAT evasion. Among others, it extended the use of the VAT reversal mechanism, reclassified a number of goods subject to reduced rates, and increased the powers of the VAT inspectors.

Köszönöm a figyelmet!

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal